

Alexiu Tatu, Alexandru Bucur, Marian Bozdoc, Ioan Bucur, *Clădirile Unirii din Sibiu*, Sibiu, 2018, 122 p.

Volumul colectiv, în fapt un album istoric, prezintă 12 dintre clădirile sibiene reprezentative, în care și-a desfășurat activitatea guvernul provizoriu, numit – inițial – „Consiliu diriguitor”, apoi „Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Banatului și ținuturilor alipite”, în perioada 9 decembrie 1918-toamna anului 1919. Pentru fiecare clădire s-au inserat în volum imagini de epocă și actuale, planuri, schițe și amplasamente ale acestora. Coordonatorii proiectului au fost: Delia Voina și dr. Valentin Delcă.

Contribuția autorilor a fost următoarea: dr. Alexiu Tatu, capitolul „Făuritorii Marii Uniri” (biografiile personalităților); dr. Alexandru Bucur: capitolul „Consiliul Dirigent” cu subcapitolele „Evoluția numelui străzii și numărului locației” (parțial), „Scurt istoric al clădirii” (parțial), „Evoluția și activitatea resorturilor”, biografii pentru Ioan Boeriu, Dănilă (Daniel) Papp și Teodor V. Păcățian și fotografii actuale ale clădirilor (parțial); Marian Bozdoc, subcapitolele: „Evoluția numelui străzii și numărului locației” și „Scurt istoric al clădirii”; arh. Ioan Bucur, subcapitolele referitoare la „Arhitectura” clădirilor.

Au colaborat: Emil Crișan, cu planuri, fațade și amplasamentele clădirilor pe harta Sibiului și Louis Guermond, cu fotografii actuale ale clădirilor (parțial).

În prima parte a volumului sunt arătate, succint: data, locul și modul în care a luat naștere Consiliul Dirigent; componența inițială, organigrama, atribuțiile și evoluția Consiliului Dirigent; șefii celor 12 resorturi (ministere) și apartenența lor politică. Apoi sunt prezentate clădirile, cu următoarele subcapitole, pentru fiecare dintre ele: „Evoluția numelui străzii și numărului locației”; „Scurt istoric al clădirii”; „Evoluția și activitatea resorturilor” care au funcționat în respectiva locație; „Arhitectura”.

Prima și cea mai reprezentativă clădire este situată pe actuala stradă Nicolae Bălcescu, nr. 6. Acolo s-a instalat și și-a desfășurat activitatea, între 9 decembrie 1918 și sfârșitul lunii martie 1919, Consiliul Dirigent (cu toate resorturile), inclusiv organul oficial al acestuia, *Gazeta Oficială*. Din aprilie 1919, în clădire mai funcționau: „Comanda Teritorială”, „Secția” și Serviciul organizării”; „Secretariatul” și „Serviciul de interne”; „Redacția *Gazetei Oficiale*”.

În actualul sediu al Rectoratului Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, situat pe Bulevardul Victoriei, nr. 8-10, au funcționat: „Revizoratul socotelilor” sau „Contabilitatea Consiliului Dirigent”; „Șeful siguranței”; „Biroul de presă”; „Secretariatul pentru interne” și „Reședința Președintelui Consiliului Dirigent”, dr. Iuliu Maniu. La actualul Palat de Justiție, dispus pe Bulevardul Victoriei, nr. 11, și-au desfășurat activitatea: „Resortul Codificării”; „Resortul de Justiție”; „Resortul de Comunicație și Alimentație” și „Secretariatul pentru comunicații”.

În clădirea Școlii de Aplicație pentru Unități Sprijin de Luptă „General Eremia Grigorescu”, de pe strada Avrig, nr. 2-4, au funcționat: „Resortul” și „Secretariatul pentru finanțe”; „Resortul de Industrie” și „Secretariatul pentru agricultură”. Pavilionul Ofițeresc, situat pe Bulevardul Victoriei, nr. 72, a adăpostit „Resortul de Agricultură și Comerț”.

În Spitalul General CFR, aflat pe strada Constantin Noica, nr. 20, și-au desfășurat activitatea: „Resortul de Ocrotiri Sociale (și Igienă)” și „Secretariatul pentru ocrotiri sociale”.

La actualul Colegiu „Gheorghe Lazăr”, de pe strada Gheorghe Lazăr, nr. 1, a activat „Comandamentul Trupelor din Transilvania”, care și-a început activitatea la 24 decembrie 1918, condus de generalul de brigadă Traian Moșoiu (11/24 decembrie 1918-12 aprilie 1919), apoi de generalul de divizie Gheorghe Mărdărescu (12 aprilie-5 decembrie 1919).

Pe strada Alexandru Papiu Ilarian, nr. 2, în imobilul care a suferit unele modificări, au funcționat „Resortul Armatei și Siguranței Publice” și „Biroul de informațiuni”. În clădirea din strada Dealului, nr. 13, și-a avut sediul „Resortul Organizării și Pregătirii Constituției”. Imobilul dispus pe strada Tribunei, nr. 7, a găzduit: „Resortul Cultelor și al Instrucțiunii Publice și aranjarea raporturilor cu națiunile și confesiunile conlocuitoare”; „Secretariatul pentru Culte” și „Secretariatul Instrucțiunii Publice”.

Hotelul Continental Forum, din Piața Unirii, nr. 10, în perioada când, la Sibiu, a funcționat Consiliul Dirigent, a găzduit pe o parte dintre membrii acestuia, precum și delegațiile militare și civile care au vizitat orașul în perioada respectivă. La Prefectura Județului Sibiu, dispusă pe strada Andrei Șaguna, nr. 10, s-au desfășurat – în 1919 – o serie de evenimente importante, dintre care amintim: 12 ianuarie, „Congresul Funcționarilor Administrativi Români”; 20 martie, deschiderea „Congresului Preoțimii Române”; 29 iulie, deschiderea „Lucrărilor Marelui Sfat Național”, care au durat până în 11 august.

Ultimul capitol „Făuritorii Marii Uniri”, este dedicat biografiilor celor 40 de personalități – tratate în ordine alfabetică – ce au compus Consiliul Dirigent (în perioada de la Sibiu), au avut funcții de șefi de resorturi sau de secretari ai respectivelor ministere. Volumul se încheie cu o „Bibliografie” selectivă, care a stat la baza întocmirii acestuia.

Alexandru BUCUR